

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 15C/3/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8713216675
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Soliarová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2015:8713216675.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad, samosudkyňou JUDr. Dagmar Soliarovou, v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovanému L. Q., S.. XX.XX.XXXX, W. XX, F. S. S., Č. R., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, IČO 42264154, Petrovská 10, Skalica, právne zast. JUDr. Jozefom Kempom, advokátom so sídlom Nám. Josipa Andriča 1, Chorvátsky Grob, o zaplatenie sumy 3.682,80 eur s prísl., takto

rozhodol:

- I. Žalobu z a m i e t a.
- II. Náhradu trov konania účastníkom n e p r i z n á v a.
- III. Náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou zo dňa 05.11.2013, doručenu tunajšiemu súdu dňa 14.11.2013 domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť sumu 3.682,80 eur, úrok z omeškania zo splátok za obdobie od 21.12.2010 do 10.05.2011 vo výške 5,06 eur, 9 % ročný úrok z omeškania zo sumy 3.682,80 eur od 11.05.2011 do zaplatenia a náhradu trov konania.

Svoj nárok odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok medzi ním ako postupníkom a Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako postupcom, postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanému. Postupca a žalovaný uzatvorili dňa 14.12.2006 Zmluvu o splátkovom úvere č. 0630814463, ktorej súčasťou boli Všeobecné obchodné podmienky, a na základe ktorej mu poskytol postupca peňažné prostriedky. Žalobca zastal názor, že Zmluva obsahuje všetky znaky a spĺňa všetky podstatné náležitosti zmluvy o úvere.

Dňa 22.07.2014 bol vydaný platobný rozkaz č. k. 13Ro/1295/2013-27, ktorý sa žalovanému nepodarilo doručiť. Platobný rozkaz bol zrušený uznesením č.k. 13Ro/1295/2013-33 zo dňa 19.11.2014.

Podaním zo dňa 14.05.2014 vstúpil do konania vedľajší účastník na strane žalovaného. V konaní vedenom na Okresnom súde v Prešove pod sp. zn. 8C/156/2012 bolo vyžiadané od Národnej banky Slovenska dňa 11.12.2013 na základe žiadosti súdu o poskytnutie odborného stanoviska, či má žalobca povolenie NBS na poskytovanie a správu nezosplatnených úverov poskytnutých fyzickým osobám bankami, či správa poskytnutého úveru, ktorý nebol zosplatnený, podlieha bankovému povoleniu v zmysle zákona o bankách, a či je možný prevod takého nezosplatneného úveru zmluvou o postúpení pohľadávky z banky na tretí subjekt, ktorý nemá postavenie banky a nemá bankové povolenie na vykonávanie tejto činnosti, uviedla. Uviedla, že je potrebné rozlišovať medzi poskytovaním úveru

a správou úveru. Správu úveru si väčšinou vykonávajú samotní veritelia a odmena poplatok za správ úveru je súčasťou príslušenstva úveru. Nerozlišuje sa medzi správou úveru pred splatnosťou a po splatnosti, resp. vyhláseného za splatný. Správa poskytnutého úveru nie je samostatnou bankovou činnosťou podľa § 2 zákona o bankách a nepodlieha bankového povoleniu podľa zákona o bankách. Ide o súčasť bankovej činnosti, poskytovanie úverov. K možnosti prevodu nezosplatneného úveru, zmluvou o postúpení pohľadávky z banky na nebanku NBS uviedla, že zákon o bankách upravuje a pripúšťa možnosť banky postúpiť pohľadávku z úveru podľa § 92 ods. 8, ak je dlžník v omeškaní a to aj osobe, ktorá nie je bankou. Postúpenie pohľadávky sa riadi ustanoveniami Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) a to aj pri absolútnych obchodoch, čo sú úverové obchody. Pri odstúpení práv zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa postupuje podľa OZ. Zmluva o postúpení pohľadávky, ktorá by bola uzavretá v rozpore s ustanovením § 525 ods. 2 OZ je absolútne neplatným právnym úkonom. Návrh na určenie neplatnosti môže podať aj dlžník, ak preukáže že má na tomto určení naliehavý právny záujem. Išlo by o prípady, ak by sa zmenou veriteľa obsah pohľadávky zmenil v neprospech dlžníka, spotrebiteľa alebo ak by postúpenie odporovalo dohode s dlžníkom. NBS nie je oprávnená posudzovať možnosť prevodu takého úveru zmluvou o postúpení pohľadávky z banky postupcu na tretí subjekt postupníka, ktorý nemá postavenie banky a nemá bankové povolenie na vykonávanie tejto činnosti. Dispozícia pohľadávkou banky nie je bankovým obchodom v zmysle zákona o bankách, ale je obchodom banky, vzniknutým v súvislosti so skorším bankovým obchodom - úverovým obchodom. Ide o spôsob dispozície s majetkovým právom veriteľa, ktorý nie je spojený iba s bankovými obchodmi, ale je všeobecný.

Podľa § 524 ods. 1 OZ, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

Podľa § 524 ods. 2 OZ, s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 528 ods. 2 OZ, postupca je povinný odovzdať postupníkovi všetky doklady a poskytnúť všetky potrebné informácie, ktoré sa týkajú postúpenej pohľadávky.

Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 54 ods. 1 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 OZ, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, o udelení bankového povolenia rozhoduje Národná banka Slovenska. O udelení bankového povolenia pre banky podľa osobitného predpisu a o udelení bankového povolenia na vykonávanie hypotekárnych obchodov rozhoduje Národná banka Slovenska po prerokovaní s Ministerstvom financií Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo"). Žiadosť o udelenie bankového povolenia sa predkladá Národnej banke Slovenska.

Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol

jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

Podľa § 120 ods. 1 OSP, účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Podľa § 132 OSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Podľa § 153 ods. 1 OSP, súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

Vykonaným dokazovaním, a to listinnými dôkazmi - Zmluvou o splátkovom úvere č. 0630814463, VOP, oznámením o postúpení pohľadávky, Zmluvou o postúpení pohľadávok č. 0568/2011/CE zo dňa 24.03.2011, prílohou č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok, výzvou k úhrade a oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 20.04.2011, súd zistil nasledovný skutkový a právny stav:

Právny predchodca žalobcu, Slovenská sporiteľňa, a.s., uzavrel dňa 14.12.2006 so žalovaným Zmluvu o splátkovom úvere č. 0630814463. V zmysle tejto zmluvy bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 3.319,39 eur (100 000 Sk), s tým, že žalovaný mal splácať úver v mesačných splátkach po 51,15 eur (1.541 Sk) s konečnou splatnosťou úveru dňa 20.11.2016. Jednalo sa o spotrebný úver bez účelu, výška úrokovej sadzby bola 12.60 % p.a. a poplatok za poskytnutie úveru bol 66,39 eur (2.000 Sk). Ročná percentuálna miera nákladov bola stanovená na 15,09 %.

Dňa 24.03.2011 uzatvorila Slovenská sporiteľňa, a.s., ako postupca a EOS KSI Slovensko, s.r.o., ako postupník Zmluvu o postúpení pohľadávok č. 0568/2011/CE. Súčasťou Zmluvy o postúpení pohľadávok bola Príloha č. 1, kde bolo uvedené, že poskytnutá suma úveru predstavovala 3.319,40 eur a zostatok pohľadávky predstavoval sumu 5.388,26 eur. Úroky predstavovali 366,79 eur, riadne úroky 0 eur, poplatky 0 eur, náklady 0 eur. V prílohe bolo uvedené, že žalovaný je v omeškaní 1220 dní a výška omeškanej splátky 2.097,01 eur. Z listinných dôkazov ďalej vyplýva, že Slovenská sporiteľňa, a.s. doručila žalovanému oznámenie zo dňa 12.04.2011 o postúpení pohľadávky vo výške 4.478,26 eur na spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o., na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok. Z listinných dôkazov priložených žalobcom ďalej vyplýva, že dňa 20.04.2011 vyzval žalobca žalovaného k úhrade a oznámil mu vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 20.04.2011. Vo výzve uviedol, že sumu 5.571,69 eur má uhradiť najneskôr do 04.05.2011. Pokusom o zmier zo dňa 28.10.2013 žalobca v písomnom podaní adresovanom žalovanému uviedol, že Slovenskou sporiteľňou, a.s. bola vyhlásená mimoriadna splatnosť a vyzval žalovaného na zaplatenie sumy 5.608,31 eur najneskôr do 04.11.2013.

S poukazom na ustanovenie § 23a zákona č. 634/1992 Zb. v znení novely vykonanej zákonom č. 616/2004 Z.z., súd konštatuje, že zmluva o splátkovom úvere zo dňa 14. 12. 2006 je zmluvou spotrebiteľskou, ktorú je potrebné posudzovať v režime Občianskeho zákonníka, ale aj predpisov špeciálnej úpravy najmä zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákona o ochrane spotrebiteľa.

Kto je účastníkom konania vymedzuje právo procesné. Od podmienok, za ktorých sa niekto stáva účastníkom konania je potrebné rozlišovať tzv. vecnú legitimitáciu, ktorou sa rozumie stav vyplývajúci výlučne z hmotného práva, podľa ktorého účastník je subjektom práva (povinností), ktorá je predmetom konania. V dvojstranných právnych vzťahoch (sporových konaniach) ide o vecnú legitimitáciu aktívnu na strane navrhovateľa, žalobcu a pasívnu na strane odporcu, žalovaného. Nedostatok vecnej legitimitácie aktívnej znamená, že niekto kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotného oprávnenia jej nositeľom nie je, resp. nepreukáže súdu v konaní, že je nositeľom hmotného oprávnenia, ktoré je predmetom konkrétneho súdneho sporu.

Predmetom konania je záväzkový vzťah, ktorého predmetom je bankový úver, ktorý na rozdiel od úverov, napr. od nebankových spoločností, je regulovaný aj osobitnou právnou úpravou vyplývajúcou zo Zákona o bankách. Banka je štátom autorizovaná inštitúcia, ktorej činnosť v zmysle § 2 ods. 3 zákona o bankách podlieha bankovému povoleniu a na činnosťou bánk zároveň vykonáva dohľad Národná banka Slovenska. Bez bankového povolenia nemôže nikto prijímať vklady, vydávať bankové platobné karty, poskytovať z vkladov úroky alebo iné odplaty, ktoré sú daňovým výdavkom podľa osobitného predpisu, poskytovať úvery a pôžičky v rámci predmetu svojho podnikania alebo predmetu inej svojej činnosti, z návratných peňažných prostriedkov získaných od iných osôb na základe verejnej výzvy, vykonávať platobný styk a zúčtovanie pre iného v rámci predmetu svojho podnikania alebo predmetu inej svojej činnosti (§ 3 Zákona o bankách).

V prípade bankových úverov § 92 ods. 8 zákona o bankách poskytuje dlžníkom zákonnú ochranu pred zhoršením ich situácie v záväzkovo-právnom vzťahu z bankového úveru, teda pred tým ako postúpi úver inému veriteľovi. Teda v zmysle citovaného ustanovenia sa vyžaduje písomná výzva banky klientovi, ktorý je nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní s plnením čo len časťou svojho peňažného záväzku.

Súd dospel k záveru, že v zmysle vyššie citovaného § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť spôsobilým predmetom postúpenia pohľadávky zo strany banky len pohľadávka alebo časť pohľadávky, ktoré sú už splatné ako dospelé splátky. Predtým ako Slovenská sporiteľňa postúpila pohľadávku bola povinná predčasne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť celého úveru.

Žalobca súdu nepredložil taký listinný dôkaz, ktorý by preukazoval, že právny predchodca žalobcu, Slovenská sporiteľňa a.s., vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Súd poukazuje na § 528 ods. 2 OZ, podľa ktorého je postupca povinný odovzdať postupníkovi všetky doklady a poskytnúť všetky potrebné informácie, ktoré sa týkajú postúpenej pohľadávky. Žalobca v tomto smere neunesol dôkazné bremeno, nakoľko nepreukázal, že ku dňu postúpenia pohľadávky bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru. Žalobca nepreukázal, že jeho právny predchodca vyzval žalovaného na úhradu jeho dlhu potom, čo bol 90 kalendárnych dní v omeškaní so splácaním v zmysle prvej vety § 92 ods. 8 zákona o bankách a nepreukázal ani, že na neho boli postúpené len splatné splátky úveru. Nakoľko žalobca nepreukázal vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, súd mohol len konštatovať, že k predčasnej splatnosti jednotlivých splátok úveru zo strany pôvodného veriteľa ako banky nedošlo. Žalobca teda nemohol platne nadobudnúť pohľadávku v uvedenej výške, keďže úverový vzťah medzi pôvodným veriteľom a žalovanými nebol ukončený.

Ak mala byť predmetom postúpenej pohľadávky suma 5.388,26 eur je zrejmé, že pôvodný veriteľ, Slovenská sporiteľňa, a.s., ako banka postúpila zmluvou zo dňa 24.03.2011 nebankovej inštitúcii aj splátky nezročné, pričom k ich predčasnej splatnosti nedošlo. Predmetom zmluvy o postúpení pohľadávok na žalobcu bola tak neexistujúca pohľadávka, preto toto postúpenie je neplatné. V zmysle zásady „nemo plus iuris, nemôže byť platnou ani následná cesia uplatňovanej pohľadávky.

Právny predchodca žalobcu bol oprávnený na žalobcu postúpiť aj pohľadávku z celého úverového vzťahu, ale len pokiaľ je úverový vzťah lege artis ukončený, teda po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Až následne môže banka v súlade so zákonom postúpiť splatný úver aj osobe, ktorá nie je bankou, napr. žalobcovi. Právny zástupca žalobcu nepredložil listinné dôkazy, ktoré svedčia v prospech týchto tvrdení. Tieto v konaní neboli preukázané. Teda súd vychádzal z toho, že mimoriadna splatnosť predmetného úveru nebola vyhlásená a preto došlo k neoprávnenému postúpeniu čoho právnym následkom je neplatné postúpenie pohľadávky. Žalobca nemohol platne nadobudnúť pohľadávku v takej výške, keďže úverový vzťah medzi pôvodným veriteľom a žalovaným nebol ukončený. Takýmto konaním by došlo k obchádzaniu zákona o bankách čo je v neprospech spotrebiteľa. Nepreukázaním vyššie uvedených skutočností, mal súd za to, že žalobca nepreukázal splnenie procesnej podmienky, aktívnu legitímáciu na podanie žaloby, keďže zmluva o postúpení pohľadávky nemohla byť platným právnym úkonom v zmysle ktorého mohol žalobca nadobudnúť právo na uplatnenie predmetnej pohľadávky.

Súd poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č. k. 4Co/145/2014-341 zo dňa 11.03.2015, ktorý vo svojom rozhodnutí uviedol, že vecná legitímácia je stav vyplývajúci z hmotného práva. Táto otázka posúdenia zákonných podmienok pre postúpenie pohľadávky z bankového úveru na iný subjekt bez bankového oprávnenia nie je otázkou, ktorá by bola odlišným spôsobom riešená v rozhodnutiach súdov. Záonné podmienky pre postúpenie pohľadávky splatnej za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, sú zákonnými predpokladmi pre platné

postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Z dôvodu, že tieto skutočnosti v predmetnej veci preukázané neboli, správne súd prvého stupňa dospel k záveru, že žalobca nemá aktívnu legitimáciu na podanie žaloby, ani oprávnenie vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, lebo nie je oprávnený na vykonávanie bankovej činnosti.

S poukazom na nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu súd žalobu zamietol.

Súd považoval ďalej za potrebné vyjadriť sa k listinnému dôkazu - Výzve k úhrade zo dňa 20.04.2011, adresovanej žalovanému. Žalobca ako postupník v nej vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 20.04.2011, teda až po dni kedy bola postúpená pohľadávka právnym predchodcom žalobcu. Súd tomuto úkonu neprikladal právny význam, pretože k takémuto právnemu úkonu nebol žalobca v zmysle zákona oprávnený.

Podľa § 142 ods. 1 OSP, účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Keďže v konaní bol úspešný žalovaný, vzniklo mu právo na náhradu trov konania. Zo spisu nevyplývalo, žeby žalovanému trovy konania vznikli, preto mu právo na ich náhradu súd nepriznal.

Na strane žalovaného vystupoval vedľajší účastník, ktorý bol v konaní v celom rozsahu úspešný, no jediným jeho úkonom bolo Oznámenie o vstupe do konania, takže mu súd náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré je možné podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, a to prostredníctvom Okresného súdu Poprad na Krajský súd v Prešove v troch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1, 2 OSP, v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.